

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS

NUTARTIS

2025 m. lapkričio 25 d.
Vilnius

Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėja Loreta Šiškienė rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjų K. J. ir M. J. pareiškimą dėl praleisto įstatymo nustatyto termino atnaujinimo, suinteresuotas asmuo D. J.

Teismas

n u s t a t ė :

pareiškėjai K. J., M. J. kreipėsi į teismą, prašydami atnaujinti jiems įstatyme nustatytą terminą palikimui, atsiradusiam po A. M. N. mirties, priimti. Nurodė, kad 2025-04-07 mirus A. M. N., pareiškėja rado testatoriaus 2024-08-25 sudarytą asmeninį testamentą. 2025-04-14 sudarius sutartį su advokate, 2025-05-09 pateiktas pareiškimas teismui dėl asmeninio testamento patvirtinimo. Teikdama pareiškimą teismui, K. J. atstovavo ir brolio interesus. Pareiškimo pateikimo metu terminas priimti palikimą dar nebuvo praleistas. Byla buvo išnagrinėta 2025-08-27 ir notaras jau atsisako priimti pareiškimą, motyvuodamas praleistu palikim priėmimo terminu.

Suinteresuotas asmuo D. J. atsiliepime į pareiškimą su juo sutiko.

Pareiškimas tenkintinas

Valstybės įmonės Registrų centro Gyventojų registro pažyma apie asmens duomenis patvirtina, kad A. M. N., gim. (*neskelbtina*), mirė 2025-04-07; šeiminė padėtis – miręs našliu; sutuoktinė A. N., gim. (*neskelbtina*), mirė 2023-11-25; vaikai – D. J., gim. (*neskelbtina*).

Remiantis bylos duomenimis Vilniaus miesto apylinkės teismas 2025-05-27 nutartimi civilinėje byloje Nr. e2YT-23369-1093/2025 patvirtino A. M. N. 2024-05-25 surašytą asmeninį testamentą. Nutartis įsiteisėjo 2025-09-05. Testamentų registro išrašas patvirtina, kad po A. M. N. mirties dėl palikimo priėmimo niekas nesikreipė (nėra registruota palikimo priėmimo faktų).

Kadangi A. M. N. mirė 2025-04-07, terminas jo palikimui priimti suėjo 2025-07-07. Palikimas nepriimtas, terminas jam priimti praleistas (CK 5.50 straipsnio 3 dalis). Jį prašo atnaujinti testamentiniai įpėdiniai (testamente nurodyti testatoriaus vaikaičiais) (CK 5.11 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 5.50 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad įpėdinis laikomas priėmusiu palikimą, kai jis faktiškai pradėjo paveldimą turtą valdyti arba kai įpėdinis padavė palikimo atsiradimo vietos notarui pareiškimą apie palikimo priėmimą. Šie veiksmai turi būti atlikti per tris mėnesius nuo palikimo atsiradimo dienos.

CK 5.50 straipsnio 3 dalyje nustatytas terminas nėra naikinamasis. Teismas gali praleistą terminą pratęsti (atnaujinti), jeigu pripažįsta, kad terminas yra praleistas dėl svarbių priežasčių (CK

5.57 straipsnio 1 dalis). Įstatyme svarbių priežasčių sąvoka ir kriterijai nėra pateikti, todėl kiekvienu atveju pagal byloje nustatytas faktines aplinkybes turi būti vertinama, ar yra pagrindas atnaujinti praleistą terminą palikimui priimti. Procesinė našta įrodyti, jog įpėdinis dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių tinkamai negalėjo pasirūpinti įstatyme įtvirtintomis savo teisėmis, tenka pareiškėjui.

Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad teismas, nagrinėjantis įpėdinio prašymą pratęsti terminą palikimui priimti, turi: pirma, nustatyti, ar egzistavo pareiškėjo nurodytos aplinkybės, kuriomis jis remiasi kaip svarbiomis priežastimis, sutrukdžiusiomis priimti palikimą; antra, konstatavęs, kad atitinkamos aplinkybės buvo, teismas turi vertinti, ar jos yra svarbios pateisinti termino praleidimą; trečia, teismas turi išsiaiškinti palikimą priėmusių įpėdinių ar kitų suinteresuotų asmenų poziciją dėl termino pratęsimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011-06-27 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-295/2011). Vertinant pareiškėjo elgesį, būtina atsižvelgti į tai, ar jis buvo pakankamai atidus, sąžiningas ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai. Šia prasme kiekvienam konkrečiam atvejui taikytini ne vidutiniai, o individualūs sąžiningo, atidaus bei rūpestingo asmens elgesio standartai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006-01-16 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-46/2006; 2007-03-30 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-126/2007). Kasacinio teismo praktikoje, sprendžiant klausimą dėl termino palikimui priimti atnaujinimo, paprastai yra atsižvelgiama ir į tai, kiek terminas yra praleistas, nes praleidimo trukmė tiesiogiai susijusi su būtinumu išlaikyti pareiškėjo ir palikimą priėmusių įpėdinių interesų pusiausvyrą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012-04-27 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-191/2012; 2017-03-31 nutartis civilinėje byloje 3K-3-154-378/2017).

Suinteresuotas asmuo su pareiškimu sutiko. Atsižvelgiant į tai, teismas sprendžia, kad termino palikimui priimti atnaujinimas nepažeis kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų.

Teismų informacinės sistemos Liteko duomenys patvirtina, kad pareiškėjos, kuri veikė ir brolio M. J. interesais, iniciatyva jau 2025-04-14 (nuo A. M. N. mirties tepraėjus 7 dienoms) buvo sudaryta teisinių paslaugų sutartis su advokate pateikti pareiškimą dėl asmeninio testamentą patvirtinimo. Pareiškimas teismui pateiktas 2025-05-09, išnagrinėtas 2025-08-27. Pareiškėjai į Vilniaus miesto apylinkės teismą dėl termino palikimui priimti atnaujinimo kreipėsi 2025-09-15.

Šie duomenys rodo, kad terminas palikimui priimti praleistas nedaug (2 mėnesiais). Be to, jis praleistas dėl objektyvių priežasčių (reikėjo patvirtinti asmeninį testamentą). Pareiškėjai ėmėsi aktyvių veiksmų šiai teisei įgyvendinti, tačiau dėl procesinių veiksmų atlikimo terminas palikimui priimti buvo praleistas. Jo praleidimo priežastys svarbios, objektyvios, o praleidimo priežastis pateisinančios aplinkybės pagrįstos į bylą pateiktais įrodymais.

Taigi terminas praleistas dėl objektyvių priežasčių, pareiškimui suinteresuotas asmuo neprieštaravo, termino atnaujinimas atitinka teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principus, kitų asmenų teisės tenkinant pareiškimą nėra pažeidžiamos, todėl CK 5.57 straipsnio pagrindu pareiškėjų pareiškimas tenkinamas, terminas palikimui priimti atnaujinamas.

Išlaidos, susijusios su procesinių dokumentų įteikimu, sudaro 9,91 Eur. Jas paskirsčius bylą iniciavusiems abiems pareiškėjams, kiekvienam iš jų tenkanti suma (4,96 Eur) neviršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-11-07 įsakymu Nr. 1R-261/1K-355 (nauja redakcija nuo 2024-01-01) nustatytos minimalios valstybei priteistinos bylinėjimosi išlaidų sumos (8 Eur), todėl šios išlaidos valstybei nepriteisiamos (CPK 96 straipsnio 6 dalis).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 290-291, 443, 578 straipsniais, teismas

n u s p r e n d ž i a:

pareiškimą tenkinti.

Atnaujinti pareiškėjams K. J., asmens kodas (*neskelbtina*), ir M. J., asmens kodas (*neskelbtina*), įstatymu nustatytą terminą priimti palikimą, atsiradusį po A. M. N., asmens kodas (*neskelbtina*), mirties 2025-04-07.

Išaiškinti pareiškėjams, kad jie turi teisę per tris mėnesius nuo nutarties įsiteisėjimo dienos kreiptis dėl palikimo priėmimo į notarą pagal A. M. N., asmens kodas (*neskelbtina*), mirusio 2025-04-07, paskutinę nuolatinę gyvenamąją vietą.

Nutartis per 7 dienas nuo jos kopijos įteikimo dienos gali būti skundžiama atskiruoju skundu Vilniaus apygardos teismui per Vilniaus miesto apylinkės teismą.

Teisėja

Loreta Šiškienė